

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADASE TMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagós)

Aquest numero 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,59.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

SENYORS

Avui s'inaugura la temporada del Liceu. I a pesar que la temporada del Liceu no interessa poc ni gens els obrers, cal que en parlem, perquè aquest any la cosa s'ho val. I perquè la seva llas-timosa, la seva imbecil actuació pot servir-nos per llançar un nou cop de pedra contra aquests senyors de cartó, contra aquests senyors de pa sucat amb oli, però amb poc oli.

Els propietaris del Liceu, els senyors, en advenir la República, han cregut que la República és incompatible amb l'òpera. I han treballat, han intrigat, han conspirat perquè el teatre del Liceu no s'obris. Han pensat: — Ja que han proclamat la República, ja que han tingut el desvergonyiment de proclamar la República, per castigar-los, els deixarem sense Liceu. L'òpera no s'ha fet per a la xurma, per a la gentussa de la República.

L'òpera s'ha fet per a nosaltres els senyors; sobretot, Rigoletto, Tosca, La Favorita, que són les que ens agraden més i les úniques que entenem.

Això és el que han pensat els propietaris del Liceu. Això és el que han pensat els senyors, aquesta pobra gent que a Barcelona en diem senyors perquè tenen una fabriqueta de serrar fusts o una cereria. O perquè han fet diners—mal profit els facin—amb la guerra, la dictadura o qualsevol altre negoci brut.

I han dit, a més a més, quan han vist que no podien evitar la temporada:

—Farem que els criats i acomodadors vagin ben mal vestits; a les nostre localitats hi enviarem el nostre servei; llogarem uns quants indesitjables perquè armin bronca la nit de la inauguració.

La qüestió és conspirar contra la República. Adhuc d'aquesta manera ridícula. La qüestió és ensenyar l'orella, cosa que con-segueixen amb facilitat, perquè tota aquesta gent monàrquica té l'orella llarga.

S'han acabat els fracs, s'han acabat els smokings. Aquells fracs i smokings que sempre semblaven llogats en una sastreria de teatre. Perquè cal no oblidar que de porc i de senyor se n'ha de venir demana.

I al Liceu, de gent de diners, ja n'hi havia. Co, però, que no abundava gaire eren els senyors, els senyors veritables: aquells que no tussen ni esternuden ni parlen quan el teló és alçat; aquells que no prenen el guarda-roba per assalt i després s'estan mitja hora al porxo del Liceu, per a admiració dels ingenus badocs de la Rambla.

Mantes vegades, gairebé sempre, els veritables senyors del Liceu eren al quint pis: obrers, petits empleats, gent humil, gent senzilla, amb una intel·ligència i una sensibilitat que no tenien els de baix, els que anaven al Liceu a fer de senyor, però que tots, o gairebé tots, feien pudor de bacallaner.

Senyors? Senyors, per què? Quan ho han demostrat, que són senyors? No n'hi ha prou d'anar al Liceu ni d'ésser de la Lliga o de la Unió Patriòtica ni d'anar a rebre aquell lladre que es diu Alfons XIII.

El poble també és mereixedor d'anar al Liceu, d'oír música bona. N'és més mereixedor que molts senyors, perquè la música bona l'entén més que ells.

Un amic nostre es molestà perquè a Moscu veié que al teatre d'òpera no hi havia els fracs i els smokings del temps del tsarisme, i que la gent hi anava amb americana o brusa.

Aquest amic nostre era un cursi. Tan cursi com aquests senyors que ara han fet mans i mànecues perquè el Liceu no s'obris amb República.

Tot, per boicotejar, per sabotejar la República. Per unir-se a tots els senyors que ataquen la República i als quals la República ha escumbrat de la menjadora.

Lluís CAPDEVILA

La grossa d'aquest any

A qui li tocarà?

La Santa Inquisició Republicana

Un policia és un brètol.
Ningú que no sigui un brètol, en podrà fer mai, de policia.

Les feines que encarreguen a la policia són sempre feines brutes.

Han de satisfer les passions dels que manen, i tots els que manen són gent innoble. Hom vol el poder només per robar i per oprimir.

Els polítics diuen que per governar i administrar.

Ja us en podeu riure d'eufemismes com aquests i de les promences que en llurs discursos fan els candidats.

Són baixes concupiscències materials les que guien els professionals de l'engany polític.

Mireu quins són, els homes que es dediquen d'un mode exclusiu a aqueixes activitats i a aqueixa mena de propagandes.

Intellectualment, ja ho veieu: uns mediocres. Moralment, uns podrits.

Programa de tots els partits de dreta, de centre i d'esquerra: La butxaca, caciquejar, apoderar-se del pressupost, col·locar la família i els amics.

"Do ut des, facios et facios". En política no s'aconsegueix res si no és per diners, per dones o per vots.

No és estrany, doncs, que la policia sigui el millor instrument de govern dels pobles.

Sense policia i sense guàrdia civil, a les repúbliques, monarquies i imperis els fóra impossible sostenir-se.

La policia no s'ha inventat i creat per a perseguir els lladres, ans per a caçar els rebels.

Lladres i policies s'entenen perfectament. Molts lladres són confidents. I no pocs policies han entrat per aqueixa porta falsa al cos.

Un policia pot ésser condescendent amb els que roben. No ho serà mai, però, amb els revolucionaris.

A la presó també tracten millor els delinqüents comuns que els polítics i socials.

Un anarquista, un vaguista que entri als calabossos de la Central policíaca o de la Direcció de Seguretat, ja pot pregar a Déu per la seva ànima.

I amb la República el Sant Ofici no ha deixat de treballar i funcionar ni un moment.

Punt!

ANGEL SAMBLANCAT

Responsabilitats i revolució

L'acta d'acusació que fou llegida en la Cambra per la Comissió de Responsabilitats, i en la qual és consignada la culpabilitat del Borbó en els fets històrics de l'enderrocament de la dignitat ciutadana, i de la depressió morbida de l'economia espanyola, és un veritable document fallaç, que no té altra virtut que el menyspreu del poble, cansat i tip de veure's sacsejats els sentiments amb paròdies i degotalls verbals.

El Borbó és condemnat a cadena perpètua, si trepitja territori espanyol. Heu-vos aci el càstig. No han articular, però, la invitació que deuria fer el Govern espanyol al delinqüent perquè, trico traco, vingués a Espanya, i aleshores posar-li el morrió a perpetuïtat.

Es un xic pueril el procés que ens mostra aquesta imprecisió en valorar l'objectiu primordial, que resideix en els sentiments revolucionaris del poble. Aquest no ha vist pas satisfetes les premisses que un dia van inculcar a uns dirigents del moviment de revolta. La Revolució té una psicologia històrica formidable, i si hom no es situa en el marc dels esdeveniments, fatalment serà impulsat per l'onada popular. Espanya ha estat vilment incrustada als murs infectes de la monarquia i de tots els seus sevidors. Les responsabilitats no han d'existir, després de set mesos de República. L'endemà de proclamada, el Govern provisional, en les seves atribucions revolucionàries, havia d'exigir-les. De quina forma? Senzillament, amb la creació d'un tribunal popular i amb l'afusellament immediat de tots aquells que el poble ja coneix i que no hi ha necessitat de buscar antecedents ni proves per aplicar-los rigorosa la justícia.

El poble s'ha vist decebut. Naturalment que hi ha una massa enorme que ja preveia els resultats revolucionaris de la República. Naturalment que són molts els proletaris que, amb un esperit crític admirable, han seguit els esdeveniments de prop i han pogut comparar dues classes de República i

dues classes de Revolucions. La burgesia s'ha trobat a pleret en els escans del nou règim. La burgesia no podrà, doncs, enemistar-se amb uns governants retallats a la seva semblança. Per tant, és innocent voler suposar que la burgesia demanarà responsabilitats a la pròpia burgesia.

Deixem-nos de velleïtats democràtiques i esguardem el panorama social del món. Milions d'obres parats, fam i misèria, hostilitat entre l'ordre (?) econòmic universal, provocacions del capitalisme japonès per entrellucar un nou flagell sagnant, revoltes a l'Índia, a Xipre, a Xina, noves posicions del conservadorisme anglès; Laval i Hoover conspirant, Alemanya coixejant; en fi, hi ha el nervi de l'enemic atacant, i la unió de tots els proletaris per defensar la seva condició d'homes.

Responsabilitats, sí, però revolucionàries. Que no és pas el mateix que desenterrar papers i fets, bo i encobrint la part essencial del procedir dels delinqüents.

J. V. CAROL

Catalunya i els mals catalans

En la qüestió de Catalunya, en les nostres coses i els nostres problemes, no han estat els homes de Madrid i els polítics espanyols, els que han fet més mal, sinó que moltes vegades els mateixos polítics, els nostres homes representatius, així, tal com sona, han estat els culpables.

Per vergonya nostra i de Catalunya, hi ha hagut homes que, encimbellats en l'altura d'un partit i atribuïnt-se la condició de definidors i defensors de la causa catalana, han fet més mal al seu país i al seu poble que no els seus seculars enemics.

Sense altre ideal que la seva més desenfrenada ambició, no han tingut altra deï que la d'arrambar-se al sol que més calenta, i heu vos aquí com durant anys i anys hem patit a Catalunya la plaga dels mals polítics, falsos i traïdors, que s'han venut les idees i

el poble per posar-se una casaca de ministre o esgarrapar una prebenda de preu.

Els homes de la Lliga Regionalista: Cambó, Ventosa, Rodés, sota el sofisme de la propagació del Catalanisme i la defensa de la Causa Catalana, han fet més mal a Catalunya que no pas els Romanones, Alba Royo i Villanova, amb els seus decrets i persecucions, perquè els d'aquí, servils i traïdors, s'anaven a oferir tot arrossegant-se de genolls per les grades del tron de la monarquia, delatant, destorbant i traïnt les aspiracions i els moviments del nostre poble.

Durant dècades una sèrie llarga de gent dels dits partits representatius del nostre poble s'han succeït per casa nostra i han planat per la nostra terra amb les seves urpes d'esparver, talment com aus de presa, per ignomínia i deshonra del nostre nom.

Des del polític, el diputat, el ministre, fins al plumífer aspirant a regidor, bé n'hi ha d'homes, de hords mal nascuts, que han fet tot el possible per fer mal a Catalunya!

Durant aquests darrers trenta anys del ressorgiment de l'ànima catalana, en què les lluites del nostre poble han estat fermes i constants, en pugna amb els poders de Madrid, ha estat una llarga cadena de traïcions i claudicacions vergonyoses i denigrants que ens han fet enrogir el rostre més de quatre vegades, comeses per gent que, oh, paradoxal!, són carn de la nostra carn i sang de la nostra sang.

Perquè, encara que sembli mentida, hi ha gent prou dolenta que es passa la vida traïnt a tothom, i aquí a Catalunya, bé n'hi ha hagut i n'hi ha encara, de mals catalans fills de mala mare que, amb la seva mala bava de llur ànima d'escorpi, renegant de la terra que els ha vist néixer, afusellarien per l'espalla els seus mateixos germans, si una mà forastera els ho pagués bé en monedes d'or.

Més que els enemics de fora, són els enemics de dintre, de casa nostra, els traïdors i mals germans que a sou de la reacció fan el treball de sapa entre nosaltres. Són els mals catalans que, mancats d'idealitat, pugnen per fer mal a la terra que els aguanta, els que fan més dany que no pas els seculars enemics de més enllà del terror, amb els seus decrets onerosos i les expoliacions oficioses.

Són els mals amics que, sense idealitat de cap mena, només volen viure, sigui com sigui, a les costelles dels altres, de les males arts i a costa també de la sang i de l'esclavitud dels seus semblants, que campen arreu entre nosaltres, que ara, en aquests moments de prova, en què es posen de manifest d'una manera clara i terminant les aspiracions de Catalunya, s'han de prescriure ben lluny i s'han de bandejar, mateix que esparvers, i si més no, exterminar-los com si fossin rates infectes, tot fent rodolar els seus caps per les falçs venjadores de la justícia popular.

SALVADOR MAJÓ

Correu de l'Estranger

"COMPREU ANGLÈS"

Amb una intensitat formidable, Anglaterra ha emprès una gran campanya que, segons els conservadors anglesos, ha de salvar l'imperi.

Aquesta campanya es titula "Buy British" — *Compreu anglès*. Als diaris, en anuncis lluminosos, al camp i a ciutat, en conferències i en opuscles, els mots d'ordre es repeteixen i s'expliquen incessantment.

"Buy British" — *compreu anglès* —, és

a dir "Per tal de salvar la lliura, per tal de salvar l'imperi britànic, per tal de triomfar de les dificultats actuals, compreu solament productes anglesos".

Les emissions de T. S. F., especialment, no es cansen de repetir les paraules màgiques: "Buy British", "Buy British", "Buy British"... Tots els mitjans de difusió del país han estat posats al servei d'aquesta campanya.

La campanya s'ha estès també, naturalment, al turisme. Es prou coneguda l'afició que tenen els anglesos a visitar països estrangers, i fins el costum dels més adinerats de passar l'hivern al Continent, fugint de les boires i del mal temps de la vella Anglaterra.

Doncs bé; el mot d'ordre ha estat igualment donat: "Visiteu el vostre propi país, recorreu la vostra pàtria, no passeu l'hivern a l'estranger".

Al nostre entendre, aquestes campanyes, en un pla més moderat, són patriotes i convenientes. Portada fins a aquests extrems no són altra cosa que la conseqüència d'un nacionalisme desenfrenat i condemnable, els començaments d'una guerra comercial, no menys terrible, potser, que les més sagnants de les guerres.

Però, en fi, caldrà defensar-se. Caldrà fer entendre a la nostra gent que si les altres nacions no compren els nostres productes i es limiten a consumir els llurs, nosaltres haurem forçosament de fer el mateix.

LA SOCIETAT DE NACIONS I EL JAPÓ

Mentre el Consell de la Societat de Nacions tracta de resoldre el conflicte xin-japonès de la Manxúria, és convenient de constatar que l'opinió pública internacional s'ha dividit en dues parts: una d'aquestes parts, formada pels partits obreristes i d'esquerra, s'ha posat al costat de l'organisme de Ginebra; l'altra, composta pels partits conservadors, de dreta, ha tractat de fer-li el buit, de desacreditar-lo, d'enfonsar-lo definitivament.

L'opinió conservadora, més o menys descaradament, es mostra simpatitzant amb les pretensions japoneses. El Japó, en l'actual conflicte, oposa la força al dret, els interessos imperialistes als legítims interessos xinesos, el militarisme i l'absolutisme a la raó i a la concòrdia. Es aquesta oposició precisament, allò que més plau a la ideologia conservadora.

I, tanmateix, siguin els que es vulgui els drets del Japó, la conducta del seu govern és inadmissible. Cal tenir en compte que el Japó, encara que no ho sembli, va signar a la vegada el pacte de la S. D. N. i el pacte Kellogg, pactes que exclouen el recurs de la força per a fer prevaler una aspiració nacional.

Hom diu que el govern de Toquio ha procedit així, forçat per poders militars que es mouen a l'ombra. Però això no és cap excusa. Si realment fos així, el Govern del Japó no seria un govern respectable, ans un poder supeditat a la influència d'uns generals facciosos.

I quines raons podrien allegar aleshores el japonesos davant el caos xinès? Com Espanya abans del 14 d'Abril, el govern japonès seria, de fet, un govern il·legal. Amb la seva intervenció brutal, rebutjant l'arbitratge proposat per la Xina, el Japó sembla, en efecte, posar al descobert un mecanisme no massa net en la governació del propi país.

Panorames

EL DISCURS DE ROMANONES

El Comte de Romanones—en la República: Alvar de Figueroa i Torres—l'altre dia al vespre va estrenar-se a les Constituents, amb aquella verbola i aquell gest picaresc tan típicament "ancien régime". Més d'una vegada ens havia dit pels passadissos de la Cambra que sentia molt sovint irresistible temptació de demanar la paraula al President, però que frenava el seu impuls, perquè no considerava el moment prou oportú. Ara, però, en vista que la República condemnava a l'ex-rei d'Espanya, ell com a servidor lleial que fou de la monarquia constitucional, volgué defensar el seu darrer representant, amb tot i que aquest va adular la substància del règim.

Romanones a fi de comptes ha quedat bé. Ell fou el que facilità la pacífica fugida d'Alfons de Borbó, i ha estat l'únic que ha tingut per ell unes paraules de defensa. Per altra banda—sense, però, que, ni de molt, ens sumem a l'ideologia ni als procediments romanonistes—ens cal reconèixer que ha contribuït a la República. No ha fugit amb el seu respectable capital. Sense prestar-li, com és lògic, un ajut decidit, cosa que tampoc no podia fer decentment, almenys ha deixat que el nou règim s'anés situant i normalitzant.

Aquell dijous al vespre Romanones amb la seva intervenció pogué desvetllar un gran interès. Hom anava a escoltar el polític bellugadís, ple de picardia, que anava a defensar quelcom que és marcadament indefensable; altres anaven a esperar de la sessió algun moment sensacional que no va produir-se. Certament la condemna ja havia estat prou sancionada per vint-i-dos milions de jutges, que sense necessitat d'informacions ni d'interrogatoris—exceptuant el de la pròpia consciència—haviem decretat el perpetu exili del Borbó. Romanones, doncs, no podia anar a procurar-se un èxit fàcil, ni una rectificació prudent. Ja que havia assistit a l'enterrament del rei, ara ha anat a les exèquies fúnebres, que ja és molt. Si en lloc, però, de fer de defensor, hagués actuat de fiscal, altre hauria estat el seu èxit. Ell coneixia prou bé a Alfons de Borbó per a fer ho, i per apuntar-se amb tal motiu la consecució de la finalitat que perseguia: escriure una pàgina històrica.

Ultra Romanones han sortit altres defensors de l'ex-rei. Així veiem a Calvo Sotelo, el qual ja tindria prou feina a defensar-se ell mateix; González Hontoria, ex-ministre d'Estat de la monarquia, també hi digué la seva; els diaris monàrquics evidentment també han tret el nas. Gairebé tots han coincidit en afirmar que l'Alfons no era un poca-vergonya, sinó simplement un senyor imbecil, que amb tot i això tingué moments d'energia, entre els quals citen el moment en què es desempallegà de Primo de Rivera el 28 de gener de 1930. Davant d'aquest argument voldríem preguntar-nos, perquè temia que amb Primo de Rivera se n'aniria ell i tota la parantela. Al cap de set anys el gest no té cap mèrit. Primo estava gastat per a defensar el règim. Calia cercar un substitut semblant, i no costà gaire feina de trobar-lo. En vista d'això, el Rei indignament desallotjava a Primo de Rivera, el qual, a desgrat del sacrifici que féu pel seu amo, es veié ben aviat abandonat, i desolat per la seva pròpia obra de govern. El remei fou, doncs, un remei heroic, perquè recordem prou bé com el dia 26 del mes de gener d'aquell any, tot ja

estava ultimada per enderrocar-ho tot. Nosaltres assistírem a les reunions i coneixem l'abast que duia el moviment. El dia 28 dimittia el Govern, agreujant així la responsabilitat del Borbó, el qual ja considerà que Primo l'havia servit prou, i no calia fer més que expulsar-lo del poder.

Un altre argument per la defensa d'Alfons és el que aporta González Hontoria dient que en el manifest que aquell publicà l'Abril de l'any corrent deia: "resueltamente quiero apartarme de cuanto sea lanzar a mis compatriotas uno contra otro en fratricida guerra civil!". Argument que encara perjudica al responsable. El poble s'aixecava dret. No hi havia guerra civil possible. L'esclat era unànime. Un home que encengué a cada moment la guerra africana, i que promogué tantes catàstrofes nacionals, hauria tolerat també una lluita intestina, entre germans, si hagués suposat que amb ella tenia probabilitats de romandre amb el cetro i la corona. El mal és que la guerra civil no fou possible, que d'altra manera el cens del país hauria desmillorat sensiblement.

J. M. LLADÓ FIGUERES

Madrid vist per una escletxa

EL VOT FEMENI

El senyor Barriobero i el senyor Guerra del Río van sostenir al Congrés la teoria que les úniques dones que podien votar eren les solteres majors d'edat, però no les casades, deixant-les, doncs, políticament, sotmeses a la tutela marital.

El senyor Barriobero, advocat, es va basar en principis de Dret. Si una dona casada, no autoritzada pel marit, no pot negociar ni establir-se ni pactar ni signar escriptures, per què ha de poder votar? El sofisme era hàbil... Però el senyor Barriobero, deixant-se portar per la calor de la seva peroració, no digué res de les vídues ni de les divorciades.

ELS DRETS INDIVIDUALS A FERNANDO POO

A la mateixa sessió de les Constituents el senyor Guerra del Río, amb molta justesa, demanà que a Fernando Póo s'apliquessin els drets individuals, cosa que no s'ha fet mai.

A propòsit d'això, hom recordava que a la perla del Golf de Guinea—com nomenen els anglesos aquella illa—, moltes vegades, quan era governador el difunt Angel Barreira i Luyando, germà de l'ex-irre dictatorial de Catalunya, els vapors-correus de la Transatlàntica—únic mitjà de comunicació entre aquella colònia i la península, no podien sortir sense un permís seu.

A vegades, ja enceses les calderes, tota la càrrega i el passatge a bord, el vaixell havia d'esperar el permís dos i tres dies.

I no diríeu mai per què? Senzillament: perquè el senyor Barrera no havia acabat d'escriure el correu particular seu, que li convenia fer sortir en aquell vapor.

ESTÀ EN VENDA LA QUADRA DE L'EX-REI

Els cavalls que composaven la quadra reial van a ésser posats en venda. L'hora de la liquidació dels ases sembla que no ha arribat encara.

Cosa curiosa: els cavalls del Llapisera,

que era un home, segons deien els seus, tan patriota, porten tots noms estrangers: *Flashlight*, *Rose-Marie*, *Black Malick Stead Fast*.

I pensar que aquell ximple volia bandejar el català de tot arreu!

Per cert que els tipus a què les bestioles ex-reials surten a subhasta, són reduïdíssims.

Ara sí que el poble podrà cridar: *Caballos! Caballos!*

Botons de foc

Al senyor Solà de Cañizares — el defensor de *Ricardito* i els jesuïtes—li han donat un banquet.

A certa mena de gent ja sabem a quin restaurant els duríem: a l'estable.

L'altre dia el *sanyó* Urrecha s'ocupava de la propera temporada del Liceu.

Amb una mala ombra sols comparable a la de Royo Villanova o Solà Cañizares, que no sabem quin és pitjor.

El general Sanjurjo ha confessat que ell tampoc no sabia el francès.

Però aquí ningú no sap francès, senyors! I no és pas tan difícil!

El senyor Alba ha fet declaracions. I ha dit que "el momento es singularmente oportuno en visperas de la discusión del presupuesto para el año 1932".

Felicitem el senyor Eduard Ragasol per la seva intervenció en l'"afer Bloch".

I felicitem "Acció Catalana" per l'adquisició que ha fet amb el senyor Eduard Ragasol, que, mentre acusaven uns polítics d'esquerra, ell era qui més tractes havia tingut amb l'indesitjable Bloch.

Les manifestacions del senyor Eduard Ragasol són les d'un gran polític i, sobretot, les d'un gran advocat, les d'un home viu.

Esperem que "Acció Catalana" premiarà la vivor del senyor Eduard Ragasol presentant-lo regidor en les primeres eleccions.

En la mort de Francesc Layret tothom ha dit la seva paraula. Nosaltres, en plena Dictadura, dedicarem a la memòria del gran republicà un nombre especial. LA CAMPANA DE GRACIA en aquells moments que mancava la llibertat, volgué retre un homenatge a qui va perdre la vida per la llibertat i la justícia social.

Cal que l'aniversari de Salvador Seguí enguany sigui un acte de fervor proletari.

Un partit jove ha de dur al triomf els ideals de Catalunya.

Un moment de perill han passat les esquerres. Que serveixi d'exemple. Un moment de perill. Dramàtic. Però han tingut força resistència. Ara cal que en prenguin exemple. La lliçó deu ésser profitosa.

Han tornat a parlar de Cambó i Ventosa, de la gran capacitat d'aquests dos negociants polítics que han intervingut Catalunya amb el capital estranger.

Sembla mentida que el poble els hagi deixat parlar encara. Però, hom no recorda que el 14 d'Abril s'ompliren els carrers amb el crit de:

—Visca En Macià! Mori En Cambó!

Llista de coses de les quals poden parlar-se algun dia: Banc de Terrassa, Banc de Barcelona, Suro, Moneda estrangera, Lluminàries de la Plaça de Catalunya, Periòde Massot a l'Ajuntament, etc., etc.

Però ara no en parlarem. En parlarem quan sigui l'hora. Més aviat del que es pensen.

La lluita apassionada començarà aviat. Quan dels escons de la Generalitat els uns vulguin fer de Catalunya un país jove i avançat, i els altres vulguin donar a Catalunya el to d'un país de caputxetes i de barretines.

Tenim Constitució republicana. Ara, a fer complir la llei. La llei que s'ha donat el poble. La llei de la majoria. La llei de tots.

La convivència política ha d'ésser permanent per tal que sigui eficaç.

En la política de tots els pobles, els radicalismes, els partits extrems són els que donen la pauta de les aspiracions generoses de les multituds.

Però una cosa és l'oposició constructiva i sana, i una altra la d'aquesta mena de gent que ha sortit a la via pública per a escandalitzar amb els seus crits absurds i lamentables. Aquesta mena d'oposició cridanera sembla subvencionada per les dretes. Desfan els prestijis dels homes de l'Esquerra i de la República perquè sí.

Es pot saber què feien en els set anys indignes?

Perquè ara tothom és revolucionari. Tothom. Però en les hores de la Dictadura callaven mansament i deixaven passar les setmanes... en altres tasques gens revolucionàries.

Cal combatre les dretes. Cal combatre-les amb aspror, amb duresa, amb continuïtat... Com elles ho fan. Com elles ho han fet sempre. Com ho faran tota la vida.

Francesc Macià ha estat anomenat fill predilecte de Vilanova i Geltrú.

El poble de Vilanova ha dat, amb aquest homenatge, un alt exemple.

El més il·lustre dels patriotes catalans mereix ésser anomenat igualment fill predilecte de Catalunya.

Quan els diaris francesos parlen d'En Macià, li diuen encara "el coronel Macià".

Si això no fos una prova més de la seva ignorància, seria, si més no, una insuportable impertinència.

No saben encara els periodistes francesos que, des del 14 d'Abril, el poder civil és regit, a Espanya i a Catalunya, per homes civils?

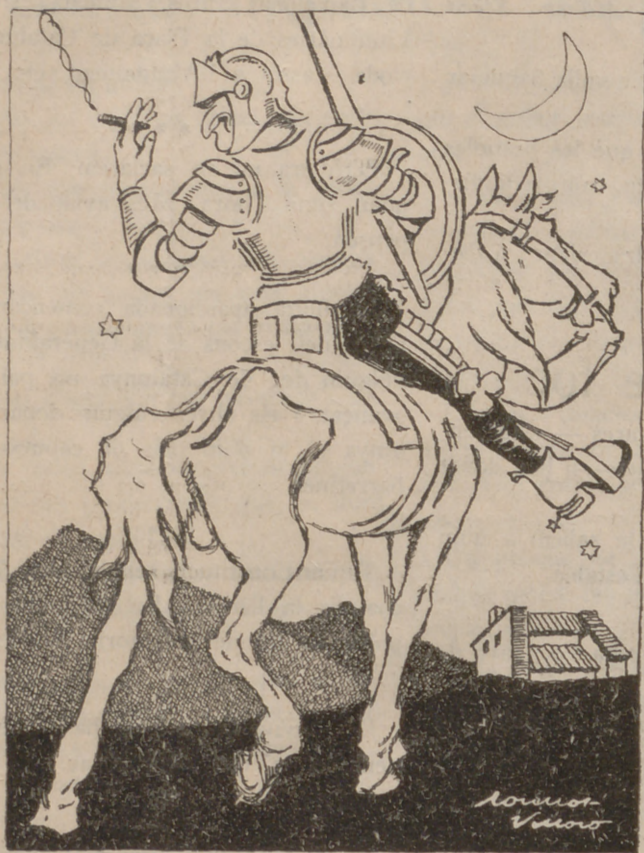
En Macià no és el coronel Macià: és, simplement, el President Macià, el nostre President.

Tortosa ha tributat un grandios homenatge al ministre d'Instrucció Pública, En Marcehi Domingo.

Unim els nostres aplaudiments als aplaudiments dels tortosins.

No oblidarem mai que Marcehi Domingo, un dels polítics més prestigiosos de la República, ha honorat el català fent-lo ensenyar a les escoles.

L'homenatge de Tortosa al seu diputat és.

Romanones-Quixot

—Amb gaires sortides com aquesta, del meu amic Alfons, no se'n cantarà ni gall ni gallina.

Margarida Xirgu estrena "La Corona"

Azaña: —Té, noia, ja te la dono per quedar. A mí em va més bé el gorro frigi.

"Hay que evitar que el castellano se vea relegado a la condición de asignatura".

ROYO VILANOVA

Es aquest poble un grapat de cases amuntegades, que donen la sensació d'un vesper, arraulides l'una amb l'altra com temeroses de que les besin les ventades renovadores. El caràcter dels seus habitants sembla influir per l'aspecte del poble.

Però així i tot, fins aquí arriben els grans anhels que agiten la ciutat, i en el 14 d'abril algú va rebre el canvi de coses amb un gest de satisfacció i amb un somriure d'esperança, confiant que, si més no, aquell canvi, venida renovadora, portaria com a conseqüència el cultiu en l'escola de la nostra llengua.

El decret de bilingüisme va augmentar aquesta convicció i la votació de l'Estatut va tornar-nos profundament optimistes i ens infongué un alt concepte de la força d'un poble.

Per això avui veiem amb tristesa com a l'escola de nenes sols les més grans (sols les més grans!) llegeixen un llibre català, sense que les lliçons de gramàtica ni els exercicis de redacció, elements indispensables, siguin tinguts en compte per a res; i com a l'escola de nens ni tan sols es llegeix res en català, sols es practica algun exercici de redacció que és corregit per un mestre que no haurà llegit mai dues-centes paraules en català. D'aquesta pobra i miserable manera es ensenyada (?) als infants la llengua en què pensen; i Pensar és l'activitat que l'home ha elevat a la més alta dignitat.

Caldria preocupar-se d'aquests vells mestres, indignes per un poble que aspira a ésser una gran nació, ineptes no sols en la matèria abans esmentada, sinó en totes, i que (tot havent-hi alguna excepció) es de creure que fins ignoren la pròpia ineptitud.

I si bé és cert que hom no es pot desprendre d'ells com d'un trast dolent i que tenen dret a viure, cal pensar que els infants potser també tenen algun dret i que la ciutadania, el lema de les esquerres, és fruit de l'escola.

B. PORTA

SANT FELIU DEL LLOBREGAT

Diuenge passat es celebrà en aquesta simpàtica vila una festa d'homenatge als insignes catalans Ignasi Iglésies i Santiago Rusiñol.

Començà l'acte a les tres de la tarda, descobrint unes làpides que donen el nom dels artistes a uns carrers de dita vila. Tot seguit es representà, al teatre de la Unió Coral, el drama en dos actes "El pati blau", de Santiago Rusiñol, per l'Agrupació Amics de l'Art i de les Lletres.

Les excel·lents pianistes senyorettes Guarro i Carnicer, amb el violinista senyor Sans, desgranaren un concert.

A continuació el conjunt artístic de l'Escola de Declamació Miguel Rojas posà en escena la comèdia en dos actes d'Ignasi Iglésies, "La senyora Marieta".

Tots els artistes foren molt aplaudits. Acabada la representació d'El pati blau el nostre company Lluís Capdevila dissertà sobre la personalitat artística dels dramaturgs egregis a honor dels quals es celebrava la festa.

Ningú com Lluís Capdevila podia donar una conferència sobre En Rusiñol i l'Iglésies, ja que era un amic d'ells, però dels amics de debò.

En l'organització, a més de les indicades societats, hi prengué part oficialment l'Ajuntament.

Caldria que els altres pobles de Catalunya tinguessin l'entusiasme d'aquest, que sap honorar els artistes de la terra.

Pau als morts, és veritat; però les rampines dels morts, a les golfes, i ben desinfectades.

Sortosament, la tasca es farà de pressa, per bé que serà una mica feixuga.

Afigureu-vos. Entré els Ajuntaments d'Espanya n'hi havia, pel cap baix, cent quinze amb mots de Rei, Reina, Corona, Emperador, Príncep, Infants i títols diversos d'aquesta rancier ja abolida. I, esgarrifeu-vos. Sense comptar els llocs i llogarrets, ni les parròquies galaiques, que són com a mosques, n'hi havia sis-cents més, amb nom de Sants i Santes i tota mena d'anexos d'aquella Cort que en diuen Celestial, així com amb mots de llurs ministres i juntes de defensa. En fi, tot el cordó umbilical d'aquella Cort, de dalt a baix.

I les incongruències, doncs, que ni els mateixos que creien, com l'amo antic, saberen arranjar? Com el cas d'aquell poble que es diu "Los Santos" a seques. Quins Sants són aquests? I el de "Santes Martes"? Quantes n'hi hà? quines són?

I tres pobles que es diuen "Siete Iglesias" i que sapiguem, sols n'hi ha una a cada un... On són, a veure, les altres divuit?...

Jo, i com jo, tots els republicans de bona fe, no pas els de l'última fornada, creguem que ens violentàvem de debò cada vegada que havíem d'escriure, per exemple, als nostres correligionaris del poble "La hija de Dios", o dels de "Dios le guarde" o als de Talavera de la Reina, o als de la illa de Isabel II.

Ja podíem presumir de laïcisme, ja, així!... Igual que de República de treballadors, i tot-hom fa per manera de viure amb l'esquena dreta, potser per temença de descobrir el seu gep.

Però, vaja, tot va bé, si acaba bé; i això anirà com una seda, encara que sigui artificial...

Feu-ne fumerola, feu, sense por que tot sigui això, una fumerola.

Maneu al vostre amic i recalçant anti-religiós.

Angel Deulofeu Sagristà

I, com diem en començar, cada u amb lo seu, i campí qui pugui!...

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

doncs, ben just. Tota la Catalunya liberal i republicana l'ha vist amb profunda simpatia.

Ara que ha estat ja aprovada la Constitució resta automàticament derogada la llei de defensa de la República.

Demaneu que es torni a posar en vigor, per tal d'evitar nous excessos dels cavernícoles.

Hom diu que està punt de constituir-se una comissió de personalitats d'esquerra a fi d'iniciar els treballs pertinents per tal que sigui aixecat un monument, en un lloc centric de la ciutat dedicat a perpetuar la memòria dels obrers assassinats per l'Arlegui, en Martínez Anido i els seus sicaris.

No estaria malament, per a recollir cabals, obrir una subscripció i invitar a participar-hi totes les entitats que es van adherir, deu anys enrera, a l'homenatge al governador roig de Barcelona...

El senyor Sánchez Guerra ha presentat una proposició a les Corts Constituents demanant la concessió d'una pensió a les filles de Canalejas.

No ens hi oposem, entre altres raons, perquè Don Pepe era una excel·lent persona, poc amir dels capellans i bastant liberal, encara que sobre la seva memòria hi hagi la taca de la famosa ley del brazaletes. Però, quan assenyalaran les Corts Constituents una pensió als pares, a les dones, fills, als germans, dels cinc-cents obrers assassinats a Barcelona per les hordes al servei dels Capitans Generals, dels Governadors Civils i dels Caps de Policia de la Monarquia?

Els familiars de les víctimes de Bravo Portillo, de l'Alegui, de Primo, de Milans i de Martínez Anido tenen tant de dret o més a aquesta pensió, que les filles de Canalejas.

En Pere Coromines ha estat nomenat, per les Corts Constituents, delegat del Parlament al Comitè de Canvis, de conformitat amb el que determina la nova llei d'ordenació bancària.

I que vagin dient que aquesta és la hora de les dretes.

El Ciero, referint-se a l'esmena presentada al parlament demanant l'ajornament de l'entrada en vigor del dret de les dones al vot, deia:

"Por más que firman la enmienda representantes de las minorías Radical, Acción Republicana y Radical-Socialista, la señorita Clara Campoamor, nueva Lysistrata del voto femenino, se bastó y sobró para mantener el dere-

cho de las mujeres con razones y argumentos de lógica aplastante, y consiguió derrotar a sus adversarios, que no habían calculado bien el fregado en que se metían".

Es natural que, tractant-se de dones, fos un fregado...

Després de la guerra civil dels cavernícoles, la guerra civil de Largo Caballero.

Però, la paz reina en Varsovia.

Llampecs

Que consti, de primer, que el que escriu és perquè ens ho han escrit.

Les coses clares, i fora romansos, que diuen que va dir Pilat quan embrutà la tovallola històrica, restes de la qual hom serveja al Museu del Vaticà.

I la lletra que ens ha estat adreçada per l'aeri, junt amb l'"A B C", aquest diari il·lustrat i tan enlairat i admirat pels que, com nosaltres, no podem passar del "Narro", diu així:

"Ja podeu fer atmosfera, amics; això és un fet. L'oblit del Comitè revolucionari sense revolució, serà reparat; i bé.

"A les acaballes d'aquest trencaclosques de Constitució, hi haurà una addició que farà, més o menys:

"Automàticament quedaran esborrats del nomenclator oficial i geogràfic tots els mots determinants que signifiquin títols reials o anexos, d'allò que en diuen noblesa de pergami, així com els de Sants, Santes, Angelets bufadors i altres condicions jeràrquiques, producte insípid de creences o esperaments fanàtics, celestials o terrenals."

Tanmateix, ja era hora que hi possessin un xic d'ordre en el terrabastall de les incongruències.

Creieu que feia molt bonic que en una instal·lació de cap i de nou, moderna, s'hi deixés res de la vella?

Espanya, com aquell que diu ha canviat d'amo. Què n'havia de fer, doncs, l'amo nou dels trastos vells de l'amo vell?

Que no veieu que els cucs ens hagueren fet malbé la fusta nova?

A més, en l'ordre íntim, com si diguéssim, l'amo nou té altres creences. Per què permetre, doncs, que li anessin burxant les orelles amb les creences de l'amo vell?